

Rolnummer 2291
Arrest nr. 165/2002 van 13 november 2002

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag over de artikelen 50, tweede lid, en 1034 van het Gerechtelijk Wetboek, gesteld door de Rechtbank van eerste aanleg te Leuven.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de rechters M. Bossuyt en L. François, waarnemend voorzitters, en de rechters P. Martens, L. Lavrysen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman en E. Derycke, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van rechter M. Bossuyt,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de prejudiciële vraag

Bij vonnis van 30 oktober 2001 in zake H. Claes en E. Verlinden tegen de n.v. KBC Bank, waarvan de expeditie ter griffie van het Arbitragehof is ingekomen op 21 november 2001, heeft de Rechtbank van eerste aanleg te Leuven de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schenden de artikelen 50, alinea 2, en 1034 van het Gerechtelijk Wetboek de artikelen 10 en 11 van de Grondwet doordat de termijn van één maand voor het instellen van verzet, bepaald in artikel 1034 van het Gerechtelijk Wetboek, ingeval hij begint te lopen en verstrijkt binnen de gerechtelijke vakantie, niet verlengd wordt overeenkomstig artikel 50, alinea 2, van het Gerechtelijk Wetboek terwijl deze verlenging wel geldt voor de rechtsmiddelen bedoeld in o.m. de artikelen 1048 en 1051 van het Gerechtelijk Wetboek ? »

II. De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil

Uit het rechtsplegingsdossier blijkt dat H. Claes bij vonnis van 28 januari 1999 van de Rechtbank van eerste aanleg te Leuven veroordeeld werd tot het betalen van een som van 6.200.000 frank, te vermeerderen met de intresten en de kosten, wegens het onderschrijven van een persoonlijke borgstelling. Dat vonnis werd bevestigd bij arrest van 15 februari 2001 van het Hof van Beroep te Brussel.

H. Claes en zijn echtgenote, E. Verlinden, zijn gezamenlijk eigenaar van een onroerend goed. Bij exploit van 15 oktober 1998 werd hierop bewarend onroerend beslag gelegd. Bij exploit van 1 april 1999 werd de omzetting van bewarend beslag in uitvoerend beslag betekend. Bij beschikking van 22 juni 2001 van de Beslagrechter te Leuven werd, overeenkomstig 1580 van het Gerechtelijk Wetboek, notaris G. Jansen op eenzijdig verzoekschrift van de KBC Bank aangesteld om over te gaan tot veiling van het onroerend goed. Die beschikking werd aan H. Claes en zijn echtgenote betekend met exploit van 4 juli 2001. Op 14 september 2001 tekenden deze laatsten tegen die beschikking verzet aan.

Voor de verwijzende rechter rijst de vraag of dat verzet ontvankelijk is. Volgens de verweerster in het bodemgeschil is het verzet laattijdig vermits het werd ingesteld na het verstrijken van de termijn van één maand bepaald in artikel 1034 van het Gerechtelijk Wetboek. Volgens de eisende partijen zijn de artikelen 10 en 11 van de Grondwet geschonden omdat de termijn van één maand niet van rechtswege verlengd wordt met toepassing van artikel 50, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, dat niet naar artikel 1034 van hetzelfde Wetboek verwijst. Zij verwijzen daarbij naar het arrest nr. 13/2001 van 14 februari 2001 van het Hof. De verwijzende rechter beslist daarop de voormelde prejudiciële vraag te stellen.

III. De rechtspleging voor het Hof

Bij beschikking van 21 november 2001 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was om artikel 71 of 72 van de organieke wet toe te passen.

Van de verwijzingsbeslissing is kennisgegeven overeenkomstig artikel 77 van de organieke wet bij op 4 februari 2002 ter post aangetekende brieven.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 22 februari 2002.

Memories zijn ingediend door :

- H. Claes en E. Verlinden, wonende te 3210 Lubbeek-Linden, Bovenstraat 8, bij op 20 maart 2001 ter post aangetekende brief;
- de Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel, bij op 22 maart 2002 ter post aangetekende brief.

Van die memories is kennisgegeven overeenkomstig artikel 89 van de organieke wet bij op 3 april 2002 ter post aangetekende brieven.

Bij beschikking van 30 april 2002 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot 21 november 2002.

Bij beschikking van 3 juli 2002 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de dag van de terechtzitting bepaald op 25 september 2002.

Van die beschikking is kennisgegeven aan de partijen en hun advocaten bij op 4 juli 2002 ter post aangetekende brieven.

Op de openbare terechtzitting van 25 september 2002 :

- zijn verschenen :
 - . Mr. V. Meynckens *loco* Mr. J. Durnez en Mr. E. Goffin, advocaten bij de balie te Leuven, voor H. Claes en E. Verlinden;
 - . Mr. P. Peeters, advocaat bij de balie te Antwerpen, voor de Ministerraad;
- hebben de rechters-verslaggevers E. Derycke en J.-P. Moerman verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

IV. *De in het geding zijnde bepalingen*

Artikel 50 van het Gerechtelijk Wetboek, zoals gewijzigd bij de wet van 26 juni 2001, luidt :

« De termijnen, op straffe van verval gesteld, mogen niet worden verkort of verlengd, zelfs met instemming van partijen, tenzij dat verval gedekt is onder omstandigheden bij de wet bepaald.

Indien de termijn van hoger beroep of verzet voorzien in de artikelen 1048, 1051 en 1253^{quater}, c) en d), binnen de gerechtelijke vakantie begint te lopen en ook verstrijkt wordt hij verlengd tot de vijftiende dag van het nieuw gerechtelijk jaar. »

Artikel 1033 van hetzelfde Wetboek stelt :

« Al wie niet in dezelfde hoedanigheid in de zaak is tussengekomen, kan verzet doen tegen de beslissing die zijn rechten benadeelt. »

Artikel 1034 van hetzelfde Wetboek bepaalt :

« Artikel 1125 is mede van toepassing op het verzet dat krachtens artikel 1033 gedaan wordt. Dit verzet moet geschieden binnen een maand nadat de beslissing aan de eiser in verzet is betekend. »

Artikel 1125, waarnaar wordt verwezen, luidt :

« Derdenverzet wordt, met dagvaarding aan alle partijen, gebracht voor de rechter die de bestreden beslissing heeft gewezen.

Het kan incidenteel bij schriftelijke conclusie worden gebracht vóór de rechter bij wie het geschil aanhangig is, indien deze de gelijke of de meerdere is van de rechter die de bestreden beslissing heeft gewezen, voor zover alle partijen tussen wie deze beslissing is gevallen, in het geding zijn.

Bij niet-nakoming van de in dit artikel gestelde regels wordt het derdenverzet niet toegelaten. »

Artikel 1580, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt :

« Binnen de maand na de overschrijving van het beslag dient de schuldeiser bij de rechter een verzoekschrift in tot benoeming van een notaris belast met de veiling of de verkoop uit de hand van de in beslag genomen goederen en met de verrichtingen tot rangregeling. »

Artikel 1048 van hetzelfde Wetboek luidt :

« De termijn om verzet aan te tekenen is één maand te rekenen vanaf de betekening van het vonnis of de kennisgeving ervan overeenkomstig artikel 792, tweede en derde lid.

Heeft de niet verschenen partij geen woon- of verblijfplaats of geen gekozen woonplaats in België, dan wordt de termijn van verzet verlengd overeenkomstig artikel 55. »

Artikel 1051 van hetzelfde Wetboek bepaalt :

« De termijn om hoger beroep aan te tekenen is één maand, te rekenen vanaf de betekening van het vonnis of de kennisgeving ervan overeenkomstig artikel 792, tweede en derde lid.

Deze termijn loopt eveneens vanaf de dag van die betekening ten aanzien van de partij die het vonnis heeft doen betekenen.

Heeft een van de partijen aan wie of op wier verzoek het vonnis is betekend, geen woon- of verblijfplaats of geen gekozen woonplaats in België, dan wordt de termijn van hoger beroep verlengd overeenkomstig art. 55.

Het zelfde geldt wanneer één van de partijen aan wie het vonnis ter kennis is gebracht overeenkomstig artikel 792, tweede en derde lid, in België geen woon- of verblijfplaats of geen gekozen woonplaats heeft. »

V. *In rechte*

- A -

A.1.1. De Ministerraad geeft allereerst een algemene situering van de in het geding zijnde bepalingen en wijst erop dat het verzet overeenkomstig artikel 1033 van het Gerechtelijk Wetboek verschilt van het derdenverzet geregeld in de artikelen 1125 tot 1131 van het Gerechtelijk Wetboek. De termijn voor het instellen van het derdenverzet overeenkomstig artikel 1129 bedraagt immers drie maanden.

A.1.2. Volgens de Ministerraad bevinden rechtsonderhorigen die verwikkeld zijn in een procedure ingesteld op eenzijdig verzoekschrift zich in een andere situatie dan diegenen die verwikkeld zijn in een procedure ingeleid bij dagvaarding of op tegensprekelijk verzoekschrift. Zij zijn steeds onderworpen geweest aan onderscheiden procedureregels, zodat beide categorieën van rechtzoekenden niet vergelijkbaar zijn.

A.1.3. Subsidiair meent de Ministerraad uit de parlementaire voorbereiding van de in het geding zijnde bepalingen te moeten afleiden dat de doelstelling van de wetgever tweevoudig was. Enerzijds, beoogde hij de ongemakken te verhelpen die voortvloeien uit het verstrijken van de termijn voor hoger beroep en verzet tijdens de gerechtelijke vakantie. Anderzijds, wou de wetgever vermijden dat de afhandeling van procedures op eenzijdig verzoekschrift zou worden vertraagd.

De Ministerraad wijst op de rechtspraak van het Hof inzake onderscheiden procedures, zoals ook toegepast in het arrest nr. 13/2001 van 14 februari 2001, en is van mening dat er *in casu* geen sprake is van een onevenredige beperking van de rechten van personen die verwickeld zijn in een procedure op eenzijdig verzoekschrift, zodat er geen schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet voorligt.

A.2. De eisende partijen in het bodemgeschil verwijzen naar het arrest nr. 13/2001 van 14 februari 2001 en menen dat de motieven van dat arrest van toepassing zijn op onderhavige zaak, te meer daar zij niet onmiddellijk noch rechtstreeks betrokken werden bij de totstandkoming van de bestreden beschikking. Zij zien *in casu* geen enkele reden om af te wijken van het gemene recht, vermits in een procedure op eenzijdig verzoekschrift de gevaren voor gebrekkige kennis tijdens de vakantieperiode groter zijn dan in geval van een procedure op tegenspraak. Zij wensen zich de motieven van het arrest nr. 13/2001 geheel eigen te maken en menen dat de vraag bevestigend moet beantwoord worden.

- B -

B.1.1. Luidens het tweede lid van artikel 50 van het Gerechtelijk Wetboek, gewijzigd bij de wet van 26 juni 2001, worden de termijnen van verzet of hoger beroep, zoals bedoeld in de artikelen 1048, 1051 en 1253*quater*, c) en d), van hetzelfde Wetboek, verlengd tot de vijftiende dag van het nieuw gerechtelijk jaar indien zij binnen de gerechtelijke vakantie beginnen te lopen en ook verstrijken.

B.1.2. Artikel 1034 van het Gerechtelijk Wetboek maakt deel uit van de regels aangaande de rechtsplegingen op eenzijdig verzoekschrift, vervat in de artikelen 1025 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek. Dergelijke rechtsplegingen hebben als gemeenschappelijk kenmerk dat het geding wordt ingeleid door neerlegging ter griffie van een verzoekschrift, dat slechts ter kennis wordt gebracht van een andere partij na uitspraak van de rechter over dat verzoekschrift.

De artikelen 1026 en 1027 van het Gerechtelijk Wetboek bepalen de vorm en de voorwaarden voor de neerlegging van het eenzijdig verzoekschrift. De rechter doet uitspraak bij beschikking, in raadkamer (artikel 1029 van het Gerechtelijk Wetboek). De griffier geeft bij gerechtsbrief kennis van de beschikking aan de verzoeker en aan de tussenkomende partijen, binnen drie dagen na de uitspraak (artikel 1030 van het Gerechtelijk Wetboek). Hoger beroep staat enkel open voor de verzoeker en de tussenkomende partijen (artikel 1031 van het Gerechtelijk Wetboek). Artikel 1033 van het Gerechtelijk Wetboek geeft evenwel aan

al wie niet in dezelfde hoedanigheid is tussengekomen, het recht verzet te doen tegen de beslissing die zijn rechten benadeelt. Door het verzet verliest de rechtspleging haar eenzijdig karakter en wordt zij op tegenspraak voortgezet.

Dat verzet moet, overeenkomstig artikel 1034 van het Gerechtelijk Wetboek, geschieden binnen een maand nadat de beslissing aan de eiser in verzet is betekend. Het derdenverzet moet, overeenkomstig artikel 1125 van het Gerechtelijk Wetboek, met dagvaarding van alle partijen worden gebracht voor de rechter die de bestreden beslissing heeft gewezen. Het kan ook incidenteel bij schriftelijke conclusie worden gebracht vóór de rechter bij wie het geschil aanhangig is, « indien deze de gelijke of de meerdere is van de rechter die de bestreden beslissing heeft gewezen, voor zover alle partijen tussen wie deze beslissing is gevallen in het geding zijn ».

B.1.3. Het verzet bedoeld in de artikelen 1033 en 1034 van het Gerechtelijk Wetboek is een bijzondere vorm van derdenverzet, ten voordele van een potentiële tegenpartij, zijnde de derde tegen wie de beslissing in werkelijkheid is gericht.

B.2. De prejudiciële vraag heeft betrekking op het verschil in behandeling dat bestaat tussen personen die hoger beroep aantekenen in een procedure van gemeen recht en hen die verzet aantekenen tegen een verstekvonnis, enerzijds, en diegenen die verzet aantekenen tegen een beschikking genomen op eenzijdig verzoekschrift, anderzijds, in zoverre enkel de eerstgenoemden de verlenging van de termijn voor hoger beroep – bedoeld in artikel 50, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek - genieten tot de vijftiende dag van het nieuw gerechtelijk jaar, wanneer de termijn is ingegaan en verstrijkt tijdens de gerechtelijke vakantie. Het genoemde artikel 50, tweede lid geldt immers enkel voor de daarin bepaalde termijnen van verzet en hoger beroep, namelijk die welke zijn bedoeld in de artikelen 1048, 1051 en 1253^{quater}, c) en d), en is bijgevolg niet van toepassing voor andere aangelegenheden of voor andere termijnen van verzet of hoger beroep zoals die welke zijn bepaald in artikel 1034 van het Gerechtelijk Wetboek.

B.3.1. Volgens de Ministerraad bevinden rechtsonderhorigen die verwickeld zijn in een procedure ingesteld op eenzijdig verzoekschrift zich in een andere situatie dan diegenen die verwickeld zijn in een procedure ingeleid bij dagvaarding of op tegensprekelijk verzoekschrift en zijn de twee in de vraag onderscheiden categorieën van personen niet vergelijkbaar.

B.3.2. Inzake de termijnen voor het aanwenden van rechtsmiddelen, zijn de personen die betrokken zijn in een procedure op eenzijdig verzoekschrift en degenen die hoger beroep aantekenen tegen een vonnis of verzet doen tegen een verstekvonnis, voldoende vergelijkbaar. De exceptie van de Ministerraad wordt bijgevolg verworpen.

B.4. Het verschil in behandeling tussen bepaalde categorieën van personen dat voortvloeit uit de toepassing van verschillende procedureregels in verschillende omstandigheden, houdt op zich geen discriminatie in. Van discriminatie zou slechts sprake kunnen zijn, indien het verschil in behandeling dat voortvloeit uit de toepassing van die procedures gepaard zou gaan met een onevenredige beperking van de rechten van de daarbij betrokken personen.

B.5.1. De rechtspleging op eenzijdig verzoekschrift kan enkel worden aangewend in de gevallen die de wet uitdrukkelijk bepaalt of wanneer de rechtspleging op tegenspraak niet kan worden aangewend daar er geen tegenstrever voor de vordering is (verslag van Van Reepghingen, Koninklijk Commissaris van de Gerechtelijke Hervorming, *Parl. St.*, Senaat, 1963-1964, nr. 60, p. 237). In die mogelijkheid is voorzien in artikel 1580 van het Gerechtelijk Wetboek, waar bij eenzijdig verzoekschrift aan de beslagrechter de aanstelling van een notaris wordt gevraagd die belast wordt met de veiling of de verkoop van de in beslag genomen goederen en met de verrichtingen van rangregeling.

B.5.2. Wanneer, zoals in het bodemgeschil, bij verzoekschrift aan de beslagrechter de aanstelling wordt gevraagd van een notaris die belast wordt met de veiling of de verkoop uit de hand van de in beslag genomen goederen en met de verrichtingen van rangregeling, maakt die aanstelling deel uit van een procedure van beslag, in de loop waarvan de schuldenaar, via de betekening van het bevel tot betalen en van het beslagexploot, reeds kennis heeft kunnen nemen van de nakende verkoop.

Gelet op de uitzonderlijke en bijzondere aard van de procedure waarin artikel 1580 van het Gerechtelijk Wetboek voorziet, vermocht de wetgever te oordelen dat, wanneer de beschikking van de rechter aan die derde werd betekend, de toepassing van artikel 50, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek op de termijn waarin artikel 1034 van hetzelfde Wetboek

voorziet, niet wenselijk was, gezien de vertraging die een dergelijke verlenging met zich mee zou brengen. De rechten van de derde worden aldus niet op onevenredige wijze beperkt.

B.6. De prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

In zoverre zij van toepassing zijn op de rechtspleging waarin artikel 1580 van het Gerechtelijk Wetboek voorziet, schenden de artikelen 50, tweede lid, en 1034 van dat Wetboek de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet, doordat de termijn van één maand voor het instellen van het verzet bepaald in artikel 1033 van datzelfde Wetboek, wanneer hij begint te lopen en verstrijkt binnen de gerechtelijke vakantie, niet verlengd wordt tot de vijftiende dag van het nieuw gerechtelijk jaar.

Aldus uitgesproken in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 13 november 2002.

De griffier,

De wnd. voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

M. Bossuyt